

**MOŽNOSTI OBCÍ
PŘI
PŘEDCHÁZENÍ VZNIKU ODPADŮ**

Ing. Vladimír Klatovský, CSc.

Předcházení vzniku odpadů

Problematika prevence a předcházení vzniku odpadů je řešena na několika úrovních:

- **Evropská unie**
- **Česká republika**
- **Kraje**
- **Obce a města**
- **Podnikatelské subjekty**
- **Občané**

Evropská unie

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. 11. 2008 o odpadech uložila svým členským státům do 12. 12. 2013 vytvořit národní

Programy předcházení vzniku odpadů.

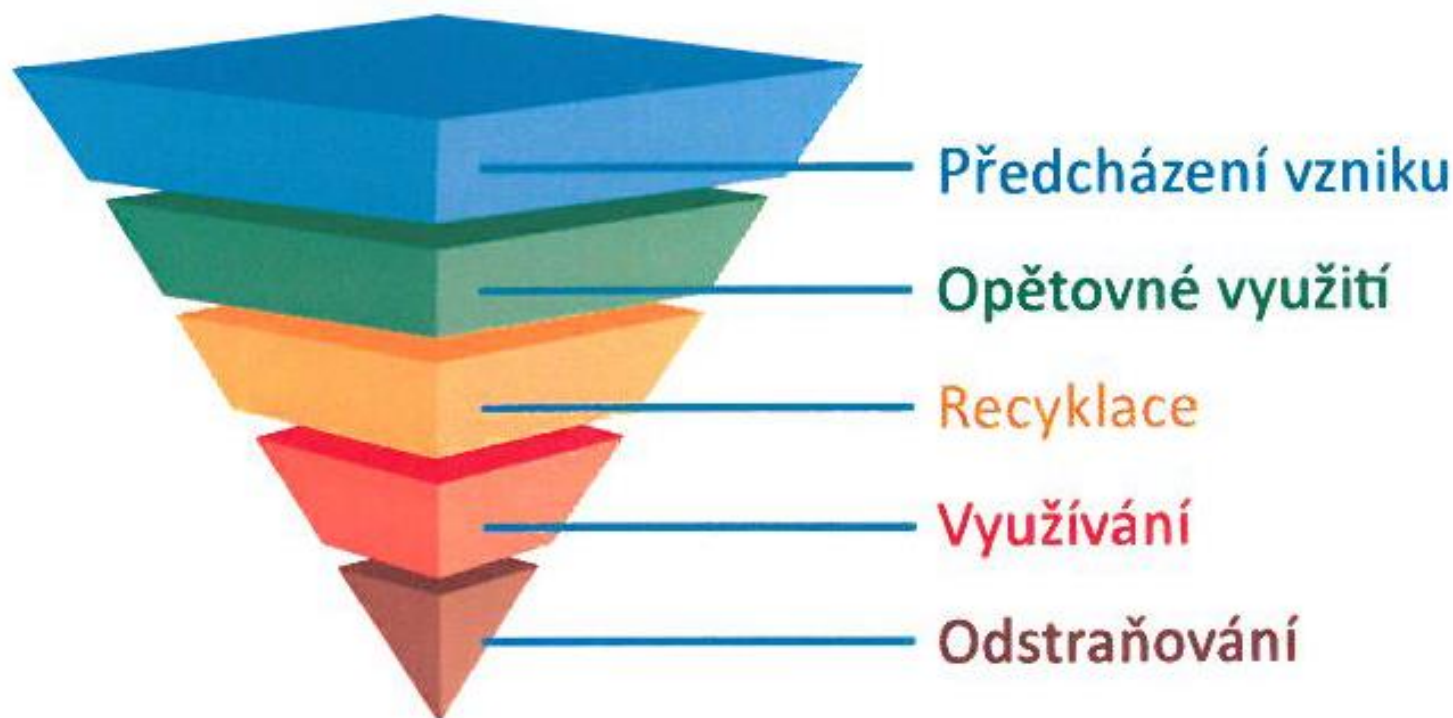
- Směrnice o odpadech stanovila také

hierarchii nakládání s odpady.

Předcházení = priorita.

Hierarchie nakládání s odpady

Česká republika

- Směrnice o odpadech byla zapracována do zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., novelou zákona č. 154/2010 Sb.
- Součástí nového Plánu odpadového hospodářství ČR měl být

Program předcházení vzniku odpadů.

- Z časových důvodů byl Program zpracován jako samostatný dokument.
- V 1. pololetí roku 2014 bylo provedeno strategické hodnocení vlivu Programu předcházení vzniku odpadů na životní prostředí – SEA.

Program předcházení vzniku odpadů

Program stanoví toky významných skupin odpadů:

- komunální odpad,
- biologicky rozložitelný odpad,
- odpad z potravin / potraviny,
- odpad a výrobky na konci životnosti z výrobových směrníc (obaly, elektro, baterie a akumulátory, vozidla s ukončenou životností),
- stavební odpady / stavební materiály,
- textilní odpad / textil k opětovnému použití.

Skupiny odpadů významně zatěžující zejména obce.

Kraje

v samostatné působnosti

- Předcházení vzniku odpadu bude zpracováno jako samostatná kapitola do Plánů odpadového hospodářství krajů (POH kraje).
- Závazná část POH kraje bude schválena jako obecně závazná vyhláška kraje.
- Obecně závazná vyhláška kraje je právní předpis vydávaný zastupitelstvem kraje v jeho samostatné působnosti.
- Obecně závazná vyhláška kraje je závazná pro všechny subjekty působící na území kraje – tedy i pro obce, města a podnikatelské subjekty.

Obec

Obec může obecně závaznou vyhláškou ukládat povinnosti:

- k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku,
- pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků stanovením závazných podmínek v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku,
- k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně a k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.

Možnosti obcí při předcházení vzniku odpadů

Výchozí pozice obcí

Mají obce možnost zajistit předcházení vzniku odpadu s ohledem na:

- právní předpisy
- systémy nakládání s odpady
- zažité vzorce chování občanů
- tržní prostředí

Cílové skupiny

Obce mohou svou pozornost při předcházení vzniku odpadů zaměřit:

- **Samy na sebe, případně na organizace, které mohou ovlivňovat.**
- **Na firmy a živnostníky, které mohou dobrovolnými dohodami a smlouvami motivovat.**
- **Na občany a návštěvníky obce.**

Nástroje

- **Environmentální prohlášení obce**
 - Definování základních kroků k ochraně prostředí.

- **Plán odpadového hospodářství obce**
 - Obce a města mohou předcházení vzniku odpadu zpracovat jako samostatnou kapitolu Plánu odpadového hospodářství obce.

- **Zelené úřadování**
 - Pro úřad, ale i pro všechny organizace zřízené a řízené obcí, např. základní školy, školky, dobrovolné hasiče, technické služby, domovy pro seniory, nemocnice, sportovní kluby a spolky atd.

 - Pravidla uplatňování environmentálních požadavků při zadávání veřejných zakázek a nákupech.

■ Dobrovolné dohody

Motivace firem a živnostníků

– ke snížení množství produkováného odpadu.

■ Akce pořádané na území obce

Do souhlasu obec může zapracovat podmínky realizace akce

■ Opakovaně použitelné kelímky.

■ Zálohované obaly (kelímky, tácky, sklo)

■ Zveřejnění na webových stránkách obce

Informace o webových stránkách zaměřených na výměnu a darování nepotřebných věcí.

Uveřejnění firem a živnostníků plnících dobrovolné dohody.

■ Podpora zavedení středisek služeb

- Podpora opraven oblečení a bot, elektro, hraček atd.

Oprava nesmí být dražší než nový výrobek.

Obec může nabídnout obecní prostory za snížený nájem.

■ Podpora půjčoven

- Knihovny – půjčování knih, časopisů, ale i CD a DVD nosičů a nově elektronických knih.
- Půjčovny elektrozařízení, nářadí a strojů – zejména málo používaných např. v oblasti zahradnictví nebo stavebnictví.

- **Podpora bazarů a „výměnných míst“**
 - Obec může organizovat „bleší trhy“ nebo bazary s nábytkem, dětským oblečením, knihami atd.
 - Prodloužení životního cyklu zboží.

- **Podpora sběru textilu pro charitativní účely.**
 - Sbírký, speciální kontejnery na území obce.

- **Podpora vývěsek typu „vyměním“, „daruji“, „za odvoz“**
 - Obchody.
 - Informační centra.
 - Komunitní centra.

■ Podpora domácího kompostování

- Zelené zbytky využité v kompostéru nebo na kompostu v místě vzniku se nikdy nestanou odpadem.
- Kompostéry občanům s vlastními zahradami.
- Komunitní kompostování na sídlištích.

■ Podpora výměny kotlů

- Snížení množství popela z uhlí, které není možné dál využívat.
- Popel ze dřeva je možné dál využít např. v kompostu.
- Ušlechtilá paliva odpady neprodukují.

Ekologická výchova

- Odmítání tištěné reklamy a adresné reklamy do schránek.
- Odmítání plastových tašek.
- Podpora látkových, papírových, biologicky rozložitelných tašek.
- Odmítání jednorázově použitelných obalů.
- Podpora kohoutkové vody.
- Podpora vratných obalů.
- Informace prostřednictvím webových stránek obce.

Závěr

Správné nastavení systému odpadového hospodářství:

- Motivace občanů a subjektů působících na území obce.
- Platby podle množství produkovaného odpadu s ohledem na celkové množství produkovaného odpadu (nikoli dle vytríděného množství).
- Zpracování Plánu odpadového hospodářství obce respektující individuální potřeby obce.

Děkuji za pozornost

Ing. Vladimír Klatovský, CSc.

ises@ises.cz